

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

Juryrapport KNAW Onderwijsprijs 2017 Profiel Cultuur & Maatschappij

Voor het profiel Cultuur & Maatschappij zijn 92 werkstukken ingezonden. Dit aantal werd via een gedegen voorselectie gereduceerd tot tien kansrijke werkstukken. De jury voor de werkstukken van het profiel Cultuur & Maatschappij bestond uit:

- Anne Vegter, dichteres, proza-, toneel- en kinderboekenschrijfster, voorzitter
- Dr. Marjolein Sloos, onderzoeker Fonetiek en fonologie van tweetaligheid en tweede taalverwerving, Fryske Akademie
- Prof. dr. Erik Kwakkel, hoogleraar Middeleeuwse paleografie en codicologie, Universiteit Leiden
- Prof. dr. Holger Gzella, hoogleraar Hebreeuwse en Aramese taal- en letterkunde, Universiteit Leiden

De jury was zeer te spreken over de hoge kwaliteit en het enorme enthousiasme waarmee de stukken zijn geschreven. De leerlingen getuigen van een hoge mate van zelfreflectie en zelfstandig denken. De onderwerpkeuzes waren verrassend en heel diep, breed of interdisciplinair georiënteerd. Een aantal werkstukken was verbluffend in de mate van perfectie zonder dat de onderzoeksvraag uit het oog verloren werd.

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

**De eerste prijs van de KNAW Onderwijsprijs 2017
profiel Cultuur & Maatschappij wordt toegekend aan:**

Titel: Vluchten naar de wereld der klanken
Auteur: Avigal Wildschut
Begeleider: Josje Visser, docent muziek
School: SG Huizermaat, Huizen

SAMENVATTING INHOUD

In 'Vluchten naar de wereld der klanken' onderzoekt Avigal Wildschut hoe zij een muziekevenement voor asielzoekerskinderen in Nederland kan organiseren waarbij muziek effectief wordt ingezet ter verbetering van de gemoedstoestand van deze kinderen. Zij baseerde zich op bronnenonderzoek waaruit blijkt dat bij vrijwel alle asielzoekerskinderen negatieve emoties een grote rol spelen. Voor de vormgeving van het evenement ging Avigal Wildschut, die zelf viool speelt, uit van het belang van afwisseling tussen muziekluisteren en zelf actief muziek maken. In haar conclusie getuigt Avigal Wildschut van een grote zelfreflectie en kritisch bewustzijn ten opzichte van haar onderzoeksvraag. Zo geeft zij er rekenschap van dat het behalen van het doel, namelijk de gemoedstoestand van asielzoekerskinderen verbeteren meer voeten in aarde heeft dan dat ze vooraf dacht in haar hypothese. De vertrouwdheid van de situatie waarin een muziekevenement plaatsvindt, de aanwezigheid van tolken en begeleiders bleken factoren die ze niet had meegenomen in haar onderzoeksvraag, maar die in de praktijk cruciaal waren. Avigal Wildschut concludeert op basis van haar experiment dat de kracht van muziek desondanks niet onderschat mag worden. Muziek is de universele taal die asielzoekerskinderen onderling verbindt en zorgt voor ontspanning. Zij beveelt aan dat ieder asielzoekerskind in Nederland de kans krijgt om muziek te kunnen beluisteren en te maken.

MOTIVATIE JURY

De jury is unaniem in haar positieve oordeel over het werkstuk 'Vluchten naar de wereld der klanken'. Zij is onder de indruk van deze multibegaafde leerling die een hoge mate van perfectie en een zeer wetenschappelijke aanpak heeft nagestreefd. Avigal Wildschut slaagt erin de lezer tot aan het einde van het werkstuk te boeien. Ze heeft zich met een grote integriteit opgesteld naar de leerlingen en de leraren. Ze begeeft zich op een terrein dat heel gevoelig is voor subjectieve beoordeling, maar heeft desondanks een heel wetenschappelijke aanpak gehanteerd. Haar materiaal is gestructureerd opgeschreven. Ze laat zich niet uit het veld slaan door moeilijkheden tijdens haar onderzoek. In alle openheid en eerlijkheid legt ze dit in haar werkstuk uit. De analyse, de verwoording, de spelling en het experiment zijn alle van zeer goede kwaliteit.

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

**De tweede prijs van de KNAW Onderwijsprijs 2017
profiel Cultuur & Maatschappij, wordt toegekend aan:**

Titel: Evolutie van Mondriaans stijl
Auteur: Maura Polano
Begeleider: Harry Gijsbers, docent tekenen
School: Stedelijk Gymnasium Johan van Oldenbarnevelt, Amersfoort

SAMENVATTING INHOUD

In 'Evolutie van Mondriaans stijl' gaat Maura Polano op zoek naar wat ertoe heeft geleid dat Mondriaans kunst steeds abstracter werd. Zij schetst in haar werkstuk een theoretisch kader over Mondriaans werk. Aanvullend maakte ze een eigen tentoonstellingsinstallatie van twee ruitvormige op Mondriaan geïnspireerde lijsten met daarin zeven door haar zelf geschilderde werken die op tijdgenoten van Mondriaan geïnspireerd zijn.

Maura Polano concludeert dat Mondriaan een vrij lineaire ontwikkeling heeft doorgemaakt richting zijn abstracte stijl. Hij heeft een grote hoeveelheid aan kunststromen aangehangen die hem daarin vormden: het realisme van de Haagse School, het symbolisme, het expressionisme, het fauvisme, het luminisme, het kubisme en het door hem ontwikkelde neoplasticisme. Maura Polano concludeert op basis van haar onderzoek dat Toorop en de kubisten de grootste invloed hebben gehad. Het tweedimensionale karakter van Toorops werk en zijn theosofische idealen die daarin tot uitdrukking kwamen, hebben een blijvende impact op Mondriaans werk gehad. De theorieën van de kubisten van Montparnasse, met het streven naar een pure vorm van kunst die volledig op zichzelf kon staan, zijn blijvend terug te zien in Mondriaans werk.

MOTIVATIE JURY

De jury is onder de indruk van de scope (een theoretisch kader aangevuld met een creatief ontwerp) van het werkstuk van Maura Polano. Het is een verbluffend goed kunsthistorisch betoog waarin zij de lezer meeneemt langs alle voor Mondriaan belangrijke kunststromingen. Maura Polano maakt aannemelijk dat de ontwikkeling van Mondriaan van figuratief tot abstract kunstenaar lineair verliep, hoewel dat in tegenspraak is met de heersende opvatting onder kunsthistorici. Ze heeft zich in haar creatieve ontwerp fysiek proberen te vereenzelvigen met het beeldend werk van de kunstenaars tot wie Mondriaan zich verhiel en met Mondriaans eigen werk. Een verrassende strategie vanuit kunstzinnig oogpunt en een verrijking van haar profielwerkstuk.

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

**De derde prijs van de KNAW Onderwijsprijs 2017
profiel Cultuur & Maatschappij wordt toegekend aan:**

Titel: Papyri in Context
Auteur: Sanne Pouw
Begeleider: Jori Castricum, docent klassieke talen
School: Jan van Egmond Lyceum, Purmerend

SAMENVATTING INHOUD

In 'Papyri in context' onderzoekt Sanne Pouw de vraag welke informatie uit een papyrusfragment gehaald kan worden. Haar conclusie is dat de informatie in papyrusfragmenten flitsen zijn die ons kunnen helpen in het onderzoek naar de oudheid. Om die flitsen te begrijpen, is er veel meer informatie nodig dan alleen het vertalen. Zo moet men kennis hebben over hoe papyri bestudeerd moeten worden en over de context van de datering van de papyrusfragmenten. Sanne Pouw heeft zelf vier fragmenten vertaald en in hun context geplaatst. Zij geeft de lezer onder andere een inkijkje in het leven van Polykrates en zijn vader Kleon die een hoge functie had bij de koning. In een ander papyrusfragment ontrafelt zij informatie over de positie van de vrouw in de oudheid en in het veiligstellen van Elaphion tegen slavernij. Papyrusfragmenten vormen kleine puzzelstukjes die ons een beeld tonen van de oudheid.

MOTIVATIE JURY

Het 'Papyri in context'-werkstuk is zeer goed en analytisch geschreven. Het is een ambachtelijk en zeer grondig gemaakt werkstuk met een hoge moeilijkheidsgraad. De jury heeft alle waardering voor het enthousiasme waarmee Sanne dit onderzoek heeft gedaan. De openhartige toon van de schrijfstijl, die humor niet uit de weg gaat, zorgt ervoor dat de lezer het diepgravende onderzoek tot in de puntjes wil begrijpen.